

Proč chybí léky

Když jsem poslouchala tiskovou konferenci ministerstva zdravotnictví k situaci okolo chybějících léků v lékárnách (kolikátou už?!), mi došlo, že pan ministr Válek je opravdu jeden z nejneschopnějších ministrů zdravotnictví, co jsme po roce 1989 kdy měli. A, že adeptů na toto ocenění za ty léta bylo. S láskou tak vzpomínám (a myslím, že nejsem sama) na éru působení pana Vojtěcha, kterého působení pana Válek v resortu zcela rehabilitovalo. Pan ministr je možná dobrým lékařem, ale dnes a denně prokazuje, že o samotném fungování zdravotnictví neví zhruba nic. A co je nejhorší, že ho to ani nezajímá. Jeho věta „když si člověk obvolá 100 lékáren, lék který potřebuje určité najde“ se bezpochyby zařadí do dvorany slávy politické stupidity, mezi takové šlágry jakými byly „biomasa“ nebo „zabrušování“ Okamurova poslance Roznera.

Jedním z hlavních akutních problémů našeho zdravotnictví dnes je nedostatek základních léků v lékárnách jako je Penicilin, Nurofen či Paralen. Vlastně, když se na to člověk podívá detailněji, zjistí, že až na náplast na nohy, chybí dnes v lékárnách prakticky všechno, protože problém se dále nabaluje a přenáší na další skupiny léků. Modus operandi pana Válek k řešení problémů je sám o sobě zajímavý. Objeví-li se jakýkoliv problém, pan Válek prvních pár týdnů až měsíců dělá, že problém neexistuje, o čemž vehementně přesvědčuje i média, které mu to často žerou (záměr?). Následně po tlaku občanů a svých kolegů z ministerstva, kteří na rozdíl od něj, nemají v hlavě vykradeno, připustí, že nějaký problém je, ale že je malý nebo nepodstatný. Po dalších několika týdnech i pan Válek připustí, že problém skutečně existuje a je veliký. Následuje, konstatování, že by bylo ideální, kdyby mu s ním pomohla Evropská unie, protože není v jeho moci jej řešit. Vzhledem k tomu, že se nedostatkům a nedostupnosti léků věnuje na úrovni EU detailně pokusím se vám srozumitelně vysvětlit, co se děje, proč se to děje, jaká k možným řešením byla většinou pozice české vlády a proč v současnosti žádné evropské řešení není v tomto problému samospasné. O nedostatku, či nedostupnosti léků (tzv. shortages) se v EU mluví desítky let. Tato debata nabrala na naléhavosti především v poslední dekádě, kdy se z občasných nedostupností spíše marginálních produktů tu a tam v různých členských zemích EU, stal systémový problém, který se roky pouze nabaluje a zhoršuje. Nicméně na začátek je potřeba uvést, že problém je samotný systém a všechny jeho úpravy – ač jsou dobré – řeší pouze symptomy problému, nikoliv problém sám.

Prvním velkým dokumentem, kde se tato otázka řešila přímo byla zpráva z vlastní iniciativy výboru ENVI k přístupu k lékům v EU z roku 2017. Tehdy poprvé si EU připustila hloubku problému a uváděla si některé důvody, proč vznikají v různých státech nedostatky i základních léčiv. S kolegy jsme navrhovali řadu řešení nedostatku léků: mezi jinými i hromadné nákupy léčiv na úrovni EU pro všechny členské státy. O nich mimochodem mluvil pan ministr Válek, že by mu měly pomoci s chybějícím Nurofenem a Penicilinem. Tehdy v roce 2017 se jednalo o převratnou myšlenku, které se jak většina v Parlamentu, tak na Komisi a na Radě spíše smála. Pak přišel COVID, Evropská komise naše návrhy zázračně objevila v přihrádce svého stolu. Ze dne na den pak byly hromadné nákupy využity pro vakcíny a léky proti Covid-19. Hromadné nákupy měly vždy sloužit k tomu, aby zvýšily dostupnost léků, které jsou inovativní, extrémně drahé, a tudíž málo dostupné pro pacienty. Mluvíme tady o lécích na rakovinu, HIV, vzácná onemocnění jejíž jediná dávka přijde na desítky až statisíce korun. Smysl léky nakupovat na celoevropské úrovni má jen tehdy, pokud jejich nákup přinese výraznou úsporu na jejich ceně. Zjednodušeně: pokud kupuji 20 dávek na lék pro člověka se vzácným onemocněním, nebo jich kupuji 2000, je to velký rozdíl a mohu žádat množstevní slevu od výrobce. Tudíž jedna dávka mě nebude stát např. 100 tisíc ale 50 tisíc korun! A tak bude pojišťovna moc lék poskytnou dvojnásobnému množství pacientů. Hromadné nákupy jsou vhodné i v případě nenadálých událostí jako je pandemie, kdy lék nebo vakcína ještě neexistují, a jejich vývoj bude stát miliardy eur. Jenomže to není situace, ve které dnes žijeme. Ta má kořeny v samotném nefunkčním systému. Léky jako Nurofen, Paralen či Penicilin jsou základní léky, které lékařská věda používá desítky let. Jejich výrobní hodnota je při započítání patentové ochrany prakticky nulová a obvykle se počítá maximálně na pár desítek korun za krabičku. Zároveň je jich však potřeba každoročně milióny krabiček po celé EU a většinou nejsou vůbec (nebo jen částečně) placeny ze zdravotního pojištění. Proto představa, že Evropská komise bude jednat s výrobcí Nurofenu, Paralenu či Penicilinu a jejich nákupem, že každá z 27 členských zemí EU podepíše s Evropskou komisí a výrobcem smlouvu na jejich nákup, následně bude Evropská komise hledat zemi, kde by se udělal centrální sklad na desítky miliónů krabiček těchto léků, které by se potom rozvážely napříč EU, je nejenom zcela zcestná, ale především směšná! Kompetence jsou v této věci rozděleny jasně: funkce EU v oblasti zdraví je toliko pouze doplňková a podpůrná. Tzn. že je povinností a úkolem každého jednotlivého ministra zdravotnictví zařadit svým občanům základní léky. S nějakými nadstandardními, extrémně drahými záležitostmi jim pak může pomoci EU. Anebo EU může zajišťovat teoreticky i základní zdravotní služby, léky a prostředky, ale potom je nezbytné změnit kompletně základní smlouvy EU a zajistit financování. Navrhoje-li tedy pan ministr Válek něco takového prokazuje naprostou nekompetenci, ignoraci, nebo prostě hloupost.

Teď k důvodům, proč dnes zažíváme to, co zažíváme, a proč s láskou možná někteří vzpomínají na to, když nebyly banány, ale měli aspoň životně důležitý lék pro své dítě nebo sebe. Příčiny každého nedostatku léků lze rozdělit do dvou základních skupin – nenadálé a systémové. K těm nenadálým dnes patří především narušení dodavatelských řetězců v důsledku pandemie COVIDu, rozvolnění karanténních pravidel v Číně, konflikt na Ukrajině, nadprůměrně silná sezona respiračních onemocnění a technické problémy v některých továrnách vyrábějících dílčí látky, jež se používají k výrobě těchto léčiv (hlavně v Číně a Indii). První systémový problém, který úzce souvisí s těmi nenadálými, je ten, že některé základní (nenahraditelné) komponenty za kterých se Nurofen, Paralen, Penicilin, Framykoin apod. se vyrábějí /pěstují/ extrahují za hranicemi EU. Důvody tohoto faktu jsou nejčastěji: výroba zatěžuje životní prostředí, nebo je při splnění evropských standardů z pohledu států EU příliš drahá. Tyto látky většinou vyrábí 1-3 továrny na celém světě. Stačí tak nějaký výpadek, krize, drama v jediné z těchto továren a rozjíždí se nám problém. V tu ránu se zvedne cena této látky a vzhledem k tomu, že žijeme v podmínkách tržního kapitalismu, prodá ji

výrobce tomu, kdo nabídne vyšší cenu. No a vzhledem k tomu, že se tyto látky většinou nepoužívají jen na výrobu těchto léků, ale i jiných produktů (které jsou dražší a je na nich vyšší marže), koupí si je v prvé řadě jejich výrobce. Tyto vstupní látky se nedají jednoduše nahradit. To způsobí, že výrobci Nurofenu, Paralenu či Penicilinu, kteří mají továrnu v EU, nemožou vyrábět a problém se začíná kumulovat. Evropská komise přišla v roce 2020 s novou farmaceutickou strategií pro Evropu, ve které si uvědomila, že je potřeba, aby se výroba některých látek znovu vrátila do EU a zavázala udělat vše pro to, aby se tak stalo. Výbor ENVI k ní vydal své usnesení, jehož jsem byla stínovou zpravodajkou. S kolegy jsme podali k usnesení řadu pozměňovacích návrhů, které upozorňovaly na to, že návrat této výroby je žádoucí, nicméně někdo to musí zaplatit a že nevidíme ve strategii EU dostatek prostředků k tomu, aby se tak stalo. Buď tento přesun a fungování těchto továren v EU zaplatí Unie či členské státy, nebo žádný přesun nebude, protože výroba se přesunula právě z toho důvodu, že v EU není finančně rentabilní. Anebo bude zdravotnictví v členských státech pod tlakem, protože takto vyrobené léky budou prostě dražší a pacienti si připlatí. Členské státy, v čele s Českou republikou hrály znovu mrtvého brouka. Pouze tyto země konstatovaly, že návrat výroby je skvělý nápad, ale už se neměly k tomu říct, kde se na to vezmou prostředky, a kdo to zaplatí. A proto se taky v tomto ohledu roky nic naděje. Pokud se nenadálé příčiny navíc zkombinují ještě s těmi systémovými vzniká smrtelný koktejl, který si dnes užíváme. Vzhledem k tomu, že dle práva EU jsou léčiva obvyčejné zboží jako např. cukr nebo mouka, podléhají zákonitostem trhu. Jednotlivé členské státy začínají pod tlakem nadprůměrně sezony respiračních onemocnění a snížené výroby léků panikařit, protože nedovedou zajistit základní léky pro své občany. Co udělají velké a bohaté státy jako Německo a Francie? Zvednou úhradu poskytovanou pojišťovnou na tyto léky a jejich lékárny vykoupí všechny dostupné zásoby. My, protože je naše zdravotnictví dlouhodobě podfinancované a už tak v něm chybí peníze (nehledě na to, že vláda P. Fialy tento fakt ještě zhoršila), si takový luxus u běžných léků, jako je Paralen, nemůžeme dovolit. Protože jsou léky pouhé zboží, podléhají svobodě pohybu zboží po EU. V obecné rovině stojí v ČR Nurofen, Paralen nebo Penicilin méně než ve zbytku EU. Proto jsme také pod drobnohledem tzv. paralelních re-exportů.

Zde se tak dotýkáme dalšího systémového problému: v EU jsou různé cenové hladiny a odlišná kupní síla! Protože jsou léky u nás obecně levnější (nominálně, nikoli ve vztahu ke kupní síle obyvatel), tak se ve velkém vyváží. Čili to je další faktor, který prohlubuje problém. Německo a Francie si v případě nedostatku u nich doma nechávají dovézt i to málo, co je v ČR na skladech. Krabičky se akorát přelepí německými a francouzskými nápisy a za našimi hranicemi se vesele prodají za dvojnásobek ceny. Dnes s léky tak zažíváme to samé, co s energiemi. Tedy, že se u nás levně kupují a vyváží se ven. A nám buď chybí, nebo si je musíme draze kupovat zpět. Na evropské úrovni paralelní reexport není v současnosti možné vyřešit. Za desítky let fungování vnitřního trhu EU existuje řada sporů mezi výrobci, distributory, reexportéry a státy, které doputovaly až Soudnímu dvoru EU, jež toto jednání vždy posvětil svými precedenty a řekl, že je v souladu s pravidly volného trhu.

Co možné udělat je, je přijmout domácí legislativu, jež by distributorům a výrobcům nařizovala držet dostatečné zásoby určitých léků doma a hlásit státu jakékoliv nesoulady reálného stavu zásob s touto povinností. Toto opatření je možné podepřít i drakonickými pokutami. Dobré zákony, které tento problém částečně řeší, mají naši sousedé jako Slovensko nebo Německo případně Polsko. ČR ne. U nás si farmaceutická lobby prosadila takový rámec, který vyhovuje především jim, popř. velkým státům. Čili pan Válek by neměl v tomto případě spoléhat na EU a natahovat ruku o pomoc, ale měl by si především pomoci sám: dělat svoji práci a změnit po vzoru okolních zemí český legislativní rámec! Což je samozřejmě složité, ono to totiž chce nějakou práci a schopnost porozumět problému, čehož pan ministr zjevně schopný není.

Tragikomickou se mi pak jeví epizoda u nedostatku Nurofenu, Paralenu a Penicilinu. Pan Válek a některá média s hrůzou zjistila, že neexistuje ani žádný centrální registr, jenž by občanovi umožnil podívat, ve kterých konkrétních lékárnách lék mají dostupný a ve kterých ne. A že takový registr nemá ani lékárnická komora. Tudíž je občan odsouzen k tomu obvolávat 100 lékáren, než v některé najde zapadlou krabičku léku, jež potřebuje. Tragikomická proč? Protože systém, kdy by pacienti mohli hlásit kompetentnímu národnímu orgánu (v našem případě SÚKL), že v nějaké lékárně lék není, jsem navrhovala ve svých pozměňovacích návrzích v roce 2020-2021! A to směrem k novému mandátu Evropské lékové agentury (EMA), které jsem správu těchto registrů, chtěla svěřit. Toto odmítly členské státy v čele s Českou republikou a našim ministerstvem zdravotnictví. To tehdy uvedlo, že takový registr by přinesl přílišnou administrativní zátěž pro SÚKL a lékárny a není jej možné zavést. Budiž. Máme, co stát i ministerstvo chtělo... Samostatnou velkou kapitolou důvodů, proč vznikají nedostatky léků napříč zeměmi Evropské unie, je pak absolutně nevyhovující až tragická úprava patentového práva EU. Systém patentového práva v EU je nastaven tak, že se vyrábí jen to, z čeho je nejvyšší zisk. To jsou většinou léky, na které jednotliví výrobci drží exkluzivní patenty. A farmaceutické giganty si jejich délku trvání neustále „uměle“ obnovují. To vede k tomu, že staré, jednoduché léky, jako Penicilin, obvyčejný Paralen, Aspirin atd. z trhu mizí a jsou nahrazovány mírně inovovanými jmenovci, které do svého složení např. přidávají nějakou další látku. Proto vznikají různé „Paraleny Grip“, „Nurofeny Rapid“ atd. O výrobu „obyčejných“ původních léků v původní formě není často příliš zájem, a tak z trhu postupně mizí. Zjednodušeně řečeno – byly by moc levné a nepřinesly by pohádkové zisky. Podobná praxe se užívá už např. i u léků na chronická onemocnění, jako jsou zvýšený tlak nebo nemoci srdce, cukrovka atd. Vše výše uvedené je onen smrtelný koktejl, který zapříčiňuje že máme výpadky a nedostatky léků. Pokud se s tím nic neudělá, tak se budou nadále zhoršovat. Základní problém však je, že samotný systém je prohnitý a nezdravý. Vše, co v EU nebo na národní úrovni děláme, jsou jen kosmetické změny, které léčí symptomy nemoci, ale nikoliv

její příčiny. Je nutné celý tento systém rozbít a vystavět znovu. Nejméně je nutné zrušit současné patentové právo a změnit základní smlouvy EU. A pak tu máme zmateného strejce pana ministra Válka, jenž problém zlehčuje, protože mu buď nerozumí. Nebo nechce rozumět, protože mu daný systém vyhovuje...těžko říct, každopádně platí, že pan ministr Válek je karikaturou na ministra zdravotnictví. Bez obalu Kateřina Konečná

Pohledte se mnou

Bez povšimnutí by rozhodně neměl zůstat nový vývoj v kauze lidoveckého nominanta na uvolněný post ministra životního prostředí, Petra Hladíka. Toho na začátku roku prezident Zeman zcela legitimně odmítl jmenovat kvůli jeho nevyjasněné účasti v kauze brněnských bytů. Jen několik dní na to se navíc ukázal další Hladíkův střet zájmů. Hladík totiž z pozice náměstka loboval pro přidělování městských bytů podnikateli a advokátu Martinu Unzeitigovi, případně jeho rodině a známým. Město takto mělo Unzeitigovi a jeho okolí přiklepnout minimálně pět bytů či nebytových prostor, a to přesto, že Unzeitig sám vlastní několik domů. Celá věc je z morálního hlediska naprosto alarmující, nakolik opravdu sociálně znevýhodnění lidé často na městské byty čekají v pořadnicích roky. Jak příznačné je v tomto případě konstatování obou pánů, že se znají z kostela. Hladík dále také vyloboval, aby město Brno odkoupilo od Unzeitiga pozemky v hodnotě čtyř milionů v městské části Soběšice. Na těch magistrát za dalších přibližně 12 milionů postaví silnici, která vede ke dvěma domům Unzeitigovy rodiny. Unzeitiga s Hladíkem však pojí ještě další věc. Hladík od jeho rodiny totiž v roce 2016 koupil dům, ve kterém dodnes bydlí. Bylo to shodou okolností půl roku poté, co se Hladík stal poprvé náměstkem primátora a získal tak vliv na nakládání s městským majetkem. Hladík tvrdí, že jde o náhodu, dům našel na inzerát a Unzeitiga předtím neznal. Unzeitig uvádí, že kupujícího našel přes realitního agenta. V samotném prodejním kontraktu však chybí obvyklá informace o zprostředkovateli, stejně jako provize pro něj.

Vzhledem k množství náhod v celém příběhu se není absolutně čemu divit, že Miloš Zeman odmítl Hladíka do funkce ministra jmenovat. Lidovci si ale opět našli klíčku, jak svého člověka do vlády dostat. A opět se jedná o neuvěřitelný příklad arogance a pokrytectví. Zatím co pětikoalice celá dvě funkční období kritizovala prezidenta Zemana z ohýbání Ústavy, v Hladíkově případě se v tomto ohledu sami nebáli jít až za hranu ústavnosti. Marián Jurečka, který stojí dočasně v čele ministerstva, totiž Hladíka jmenoval svým náměstkem a fakticky jej pověřil řízením rezortu. Ústavní právník Pavel Hasenkopf ovšem k celé situaci říká následující: „Nikde v českém právním řádu nemáme větu „ministerstvo řídí ministr“. Nikde tam ani nemáme větu, kdo ho řídí. Jediné, co máme, jsou dvě věty v čl. 68 odst. 2, resp. 5 Ústavy, že členy vlády jmenuje prezident a pověřuje je řízením ministerstev. Závěr: Pouze prezident smí někoho pověřit řízením ministerstva a tím někým smí být pouze člen vlády.“ Jurečkovo jmenování Hladíka náměstkem a pověřit ho řízením ministerstva je tedy i dle ústavních právníků ve své druhé části nejen protiprávní, ale dokonce protiústavní. Jde fakticky o uzurpaci prezidentské pravomoci ministrem.

Pojďme se ale podívat do zahraničí... V Izraeli se po posledních parlamentních volbách vytvořila nejpravivější vláda v historii země. V těchto dnech prosazuje své první nové zákony. Ministr spravedlnosti Jariv Levin předložil návrh zákona, podle kterého by mohl Knesset, tedy izraelský parlament, většinou pouhého jednoho hlasu rušit i základní rozhodnutí Nejvyššího soudu. To by znamenalo, že po zrušení soudních nařízení, podle nichž je výstavba izraelských osad na okupovaném Západním břehu ilegální, bude možné pro rozšíření těchto osad anektovat další území a současně drasticky omezit práva menšin, občanské společnosti i právo protestovat proti anexi. Tento bezprecedentní útok na justici má pochopitelně podporu premiéra Benjamina Netanjahua, který sám stále čelí trestnímu řízení kvůli korupci a úplatkům.

Podle posledního průzkumu až 55 % Izraelců s tímto krokem extrémní pravice nesouhlasí. Předseda Izraelské společnosti advokátů Avi Himi ho vnímá jako „destrukci izraelské demokracie“ a bývalý premiér a dnes lídr opozice Jair Lapid jej nazval „jednostranným pučem“.

V Poslanecké sněmovně v těchto dnech koluje znovu petice na podporu přesunu české ambasády z Tel Avivu do Jeruzaléma a vláda by ji měla projednat v nejbližší době. Premiér Fiala se sice nechal slyšet, že „přesun ambasády není na pořadu dne“, ale on sám a 8 dalších ministrů podobnou petici podepsal už v roce 2019. Tento krok podporují předsedové obou parlamentních komor. Aktivista Zdeněk Jehlička přirovnal tento záměr třeba k úmyslu přesunout naši ambasádu z Moskvy do okupovaného Sevastopolu jen proto, že by Rusko prohlásilo Sevastopol za své hlavní město. To je samozřejmě absurdní, ale srovnatelné s pokusem Izraele deklarovat za své hlavní město okupovaný a anektovaný Jeruzalém. Obhájcí tohoto kroku, například ministryně Černochová či premiérův poradce Tomáš Pojar, se netají tím, že tak chtějí legitimizovat izraelský nárok na Jeruzalém jako celek. To by však bylo porušením mezinárodního práva včetně rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 478 z roku 1980, která reagovala na izraelskou anexi východního Jeruzaléma a jednostranné prohlášení Jeruzaléma za „věčné a nedělitelné hlavní město Izraele“ a to ani nemluví o faktu, že OSN již v roce 1947 prohlásilo Jeruzalém za corpus separatum, tedy oddělené těleso. Tyto kroky vedou Českou republiku do stále větší mezinárodní izolace. ČR odmítá podpořit palestinské sebeurčení proti drtivé většině států světa. Díky této logice Česká republika například zpochybnila legitimnost vyšetřovat izraelské válečné zločiny u Mezinárodního trestního soudu, ačkoliv současně tážá vláda žádá, aby tento soud vyšetřoval možné válečné zločiny Ruska. Absurdní.

Mimochodem není bez zajímavosti role pirátského ministra zahraničí Lipavského. Piráti totiž měli na celou věc jiný názor, ale – jak jinak – prodali ho za koryta pro sebe a další piráty. Hnus. Kateřina Konečná, předsedkyně ÚV KSČM

Národní umělkyně Ludvika Smrčková

Vážený čtenáři Svobody, v uplynulých letech jsme vás seznamovali s některými významnými osobnostmi kladenského regionu, a chtěli bychom tak pokračovat i v letošním roce. Jejich jména jste určitě někdy slyšeli. Po mnohých z nich se v Kladně jmenují ulice, jiní zde mají pamětní desky. Přesto, často možná netušíte, čím byli tyto lidé významní.

Jako první jsme připravili exkurs do života a díla sklářské výtvarnice, grafičky a malířky - Ludviky Smrčkové.

Ludvika Smrčková se narodila 23. února 1903 do rodiny železničního úředníka poblíž kladenského nádraží v Kročehlavech Na Výhybce. Během studií na kladenské reálce se rozhodla blíže se věnovat výtvarnému umění. Proto po maturitě začala studovat na Uměleckoprůmyslové škole v Praze u profesorů D.H.Brunera a E.Dítěte, ve speciálce pak u Fr.Kysely. Současně v letech 1921-24 studovala Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy a následně v letech 1925-27 pokračovala ve studiu Vysokého učení technického v Praze. Poté řadu let cestovala po Evropě, získávala zkušenosti a zahraniční ocenění. Zpočátku se ve výtvarné tvorbě více věnovala knižní grafice.

Navrhovala vazby pro vlastní knihovnu, čas od času i pro soukromníky z Litomyšle, kde také jeden čas působila jako profesorka na střední škole. (Totéž např. i v Kladně.) Zatímco se živila jako profesorka kreslení na různých středních školách, zůstávalo sklářství jejím volnočasovým koníčkem.

Její umělecké zaměření změnila výstava dekorativního umění v Paříži, kde získala stříbrnou medaili za broušený pohár. Po návratu z Paříže jí nabídl spolupráci karlovarský Moser. V té době vyhrála soutěž na sokolský sletový pohár – r.1926.

V roce 1927 v soutěži Svazu československého díla o nejlepší návrh užitkového skla pro Výstavu soudobé kultury v Brně, dokonce zvítězila se svou tenkostěnnou nápojovou soupravou z foukaného skla. Protože její návrh odpovídal estetickým i funkčním požadavkům, byl doporučen do výroby.

Přes všechna ocenění ji nepřijali jako profesorku na sklářskou školu v Železném Brodě. Ve své činnosti ale neustávala, naopak si prohlubovala technické znalosti odborným studiem, praxí ve sklárnách a cestováním po zahraničních výstavách. Po úspěchu na Světové výstavě v roce 1935, dokonce obdržela nabídku zřídit ve Finsku vlastní huť a sklářskou školu. Odmítla.

V té době se věnovala rytému sklu. Od roku 1936 experimentovala s hutnickým sklem ve Rücklově sklárně v Nižboru. Poté začala spolupracovat s Krásnou jizbou Družstevní práce a přešla ke spolupráci s Českomoravskými sklárnami v Krásné nad Bečvou. Neustále se snažila přenést do sériové výroby různé způsoby výzdoby skla, zejména rytinu, lept, leptaný tisk, pískování, kolorování transparentními barvami, perokresbu a jiné.

V umělecké činnosti pokračovala druhé světové válce navzdory. Připravovala nové tvary květinových vaz, drobného doplňkového skla a plaket. Zlom v její kariéře nastal v roce 1948, kdy přijala nabídku zastávat vedoucí místo znárodněných skláren a stala se vedoucí výtvarnicí v podniku Inwald v Poděbradech, který sdružoval několik sklářských závodů. Při spolupráci s mladými výtvarnicemi uplatnila své zkušenosti z pedagogické praxe. Dozorovala návrháře, sestavovala vzorové kolekce a dohlížela na výtvarnou úpravu. Do roku 1958 byla hlavní návrhářkou skla v centrálních ateliérech sklářského a keramického průmyslu v Praze.

Průmyslová výroba ji ale dlouho neuspokojovala. V roce 1960 tedy z průmyslu odešla a vrátila se k vlastní tvorbě „na volné noze“. Věnovala se rytému sklu a sklu určenému k prezentaci květin na zahradnických výstavách. Úspěšná byla i v broušeném skle. Její spolupráci se zahradníky a architektky korunoval úspěch výstavy Květiny a sklo v Berlíně, která v sobě skloubila výstavu zahradnickou s výstavou uměleckého skla. Oblíbeným motivem jí byly květiny, nejoblíbenější technikou pak rytí diamantem.

Po založení Růžového sadu v Lidicích, použila **motiv růže jako symbol nových Lidic** a postupně vytvořila mnoho vaz s „lidickou růží“, které se dostaly do celého světa.

Kredit přední sklářské výtvarnice si udržela po celou kariéru. Její práce reprezentovaly Československo v zahraničí na Expo 58 v Bruselu a na Expo 67 v Montréalu. Účastnila se více než pěti stovek výstav doma, včetně celé řady v Kladně i v zahraničí. Dílo Ludviky Smrčkové je zastoupeno v českých i zahraničních sbírkách uměleckých institucí.

V roce 1963 byla, oceněna titulem „zasloužilá umělkyně“. Roku 1978 se stala „národní umělkyní“. 28.června 1978 u příležitosti svých 75.narozenin obdržela „Čestné občanství města Kladna“.V roce 1984 jí byla udělena Cena Antonína Zápotockého.

Během svého života vytvořila stovky návrhů všech typů průmyslově vyráběného skla. Znamé je její broušené sklo, vyznačující se jednoduchostí a dekorativním účinkem. Její volná tvorba, zejména vázy, byla určena pro praktické využití.

Ludvika Smrčková svému nadání obětovala celý život. Nikdy se nevdala a neměla děti. Byla jednou ze **zakládajících osobností českého moderního sklářství**.

Zemřela 20. ledna 1991 v Praze. Její jméno v Kladně nese ulice v severní části Rozdělova. J.Kústka , foto Kladenské listy

CNN: Ukrajina se stala »testovací základnou« pro americké zbraně

Ukrajina se stala zkušebním polygonem pro zbraně USA a jejich spojenců a Spojené státy tento konflikt také pečlivě studují pro budoucí poučení, uvedla CNN s odkazem na údaje a názory nejmenovaných zpravodajských služeb a důstojníků Pentagonu.

Ukrajina se stala »skutečnou bojovou laboratoří«, tvrdí analytici. Podle CNN to Spojeným státům a jejich spojencům nabídlo »příležitost studovat, jak se jejich vlastní zbraňové systémy chovají při intenzivním nasazení« a jakou municí obě strany používají k vítězství. Také americká armáda sledovala, jak úspěšně Rusko používá své levné, postradatelné drony.

»Ukrajina je absolutní zbraňovou laboratoří v každém slova smyslu, protože žádné z těchto zařízení nebylo nikdy ve skutečnosti použito ve válce mezi dvěma průmyslově vyspělými zeměmi.« řekl CNN zdroj obeznámený se západními zpravodajskými službami. Ukrajinská krize je pro americké ministerstvo obrany »neuvěřitelným zdrojem údajů o užitečnosti vlastních systémů«, dodal zdroj.Například dron Switchblade 300 a raketa se ukázaly být méně účinné, než se předpokládalo, řekl CNN důstojník pro vojenské operace obeznámený s bojištěm. Podle něj si vícenásobný raketomet HIMARS vyžádal při intenzivním používání vysokou míru údržby a houfnice M777 ztrácí drážkování, pokud se vystřelí příliš mnoho střel v krátkém časovém úseku. Západní vojenští představitelé podle důstojníka budou tyto údaje studovat několik let. Systém houfnic M777 se tak může stát minulostí, protože je obtížnější se rychle přesunout, aby se zabránilo opětovným palbám.Rusko opakovaně uvedlo, že dodávky zbraní Západu Kyjevu konflikt pouze prodlouží a způsobily smrt civilních obyvatel a poškození civilní infrastruktury.(cik) iportal24

Všem členům, kteří v měsíci únoru oslaví svá životní jubilea, děkujeme za jejich práci pro stranu a do dalších let přejeme oceán štěstí, moře lásky, řeku přátelství, pramének naděje ani kapku zklamání a k tomu velký kopec zdraví a pohodu a spokojenost v osobním i rodinném životě. OV KSČM